

PLESNA MODA NA EVROPSKIH IN SLOVENSКИH PLESIŠČIH

OD KONCA 19. STOLETJA
DO 2. SVETOVNE VOJNE

dr. META ZAGORC

V sosledju tisočletij je ples odsev "žive govorice človeka" in njegovega bivanja. Skozi svoje gibanje, skozi pesem in glasbo človek – ne glede na zemeljsko dolžino ali širino, ne glede na rasno, narodno, politično ali kakršno koli drugo pripadnost – izraža svoja občutja, žalost, veselje, bolečino, strast, hrepenenje, erotičnost ... Ples obstaja od vekomaj in za vedno. Prav kakor umetnost in igre. Države, kraljestva, carstva, kulture in civilizacije propadajo, ples pa ostaja v svojih virtualno neskončnih pojavnih oblikah, se seli s celine na celino, osvaja nove kulture in civilizacije.

Ljudski in družabni ples se v vseh časovnih razdobjih medsebojno oplajata, bogatita z idejami, sovplivata na dogajanja v družabnih odnosih, še posebej ob začetkih razvoja družabnega plesa, ki ga predstavlja evropski renesančni dvor, in pozneje, zlasti z razvojem meščanstva, ki je črpal ideje za nastanek določenih plesov prav med kmečkim pre-

bivalstvom. Dvorni ples, ki je bil več stoletij večinoma vezan na tradicijo in ceremonialnost, je ob koncu 19. stoletja izgubil svoj pomen, gibanje in ravnanje ljudi pa je zlasti na prehodu v 20. stoletje postalo v marsičem bolj sproščeno, manj vezano. Na Slovenskem je bilo tako kot drugje v Evropi plesanje navadno odvisno od tradicije in plesne mode. Slednja je k nam največkrat prihajala iz avstrijsko-nemških dežel in smo jo sprejemali z nekajletno zamudo. Že 19. stoletje je bilo zaznamovano z valčkom in dunajsko plesno glasbo, način plesanja v paru pa že takrat pomeni borbo generacij, dvorne, aristokratske in meščanske, stare in mlade, dobe dekorativnosti in izumetničenosti proti dobi živahnosti in sproščenosti v plesnem gibanju.

Ples meščanskih okolij se na prehodu v 20. stoletje preseli v prostorne plesne dvorane in ima svoje lastne ideale. Ustrezajo mu plesi, prevzeti iz ljudstva, ki so vsebovali veliko več svežine in naravnosti. To je obdobje množičnega plesanja, prejšnji težavni koraki se pozabljajo, prevladujejo polka in valček, različne oblike četvorke, kan-kan, mazurka in galop, vsako plesno prireditev pa odprejo s polonezo. Novi plesi so se širili predvsem po zaslugi plesnih učiteljev, ki so sledili evropski plesni modi.

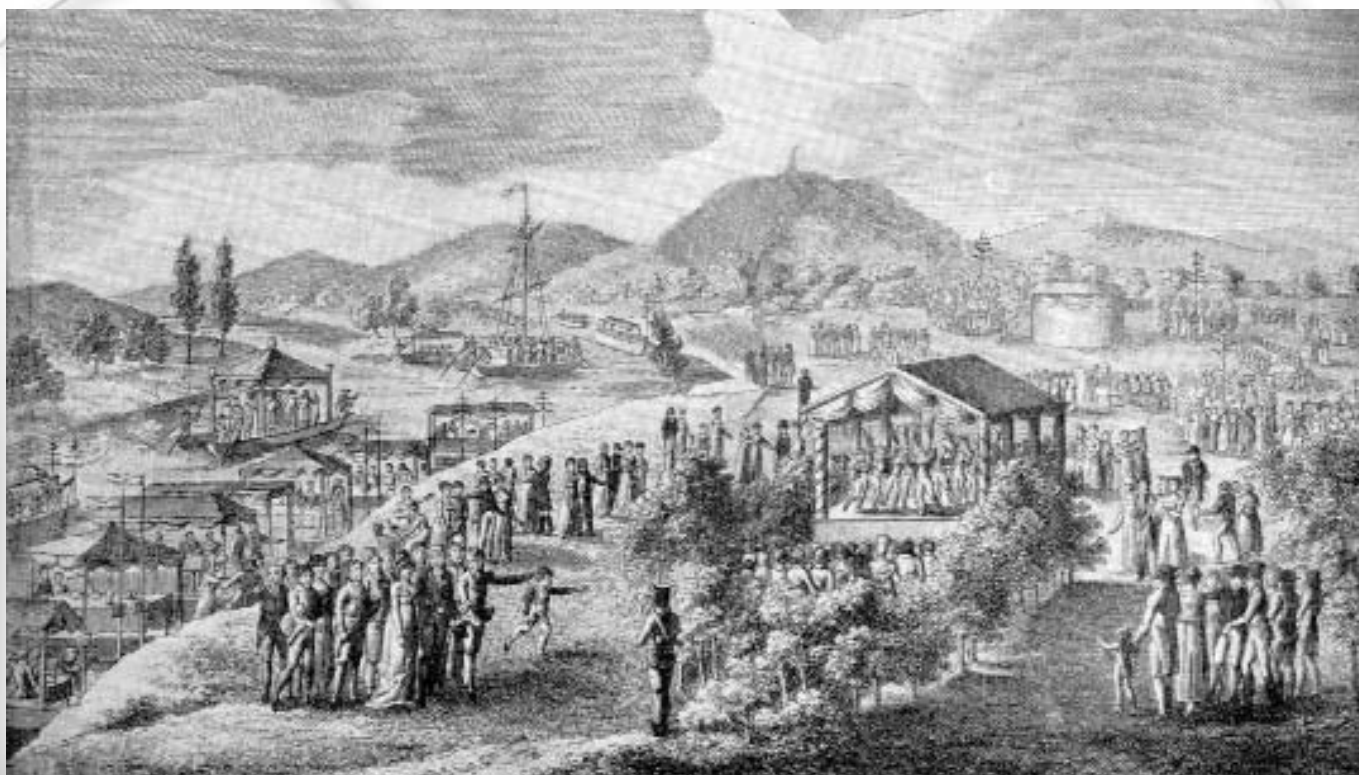

EVROPSKA PLESIŠČA

Do 1. svetovne vojne

Valček, ki so ga v 19. stoletju plesali meščani, se je le malo razlikoval od svojega ljudskega predhodnika; na gladkih tleh plesnih dvoran in z lahnimi plesnimi čevlji ob bleščeči

"Veselica ob Ljubljani po odhodu Francozov."

(Iz članka Petra Pl. Radicsa iz dnevnika ljubljanskega meščana 1809, objavljenega v Slovanu leta 1909.)

glasbi je postal hitrejši in bolj eleganten. Pač pa se je preporod narodov močno odrazil v plesnem repertoarju! Naenkrat so postali pomembni in priljubljeni plesi, katerih osnove tvorijo koraki kmečkih plesov določenih narodov: zaslovijo **krakovjak** (krakowiak) in **poloneza** (Poljska), **galop**, **polka** in **češka beseda**, **rejdivak**, **strašak**, **češka polka** (Češka) pa **tarantela** (Italija), **rajnlender** (rheinländer) (Bavarska), **šotiš** (Škotska) in vrsta drugih plesov. Češka beseda je bila konkurenca francoski kvadrilji. Poloneza je tipičen ples poljskega kraljevega dvora, ki se pleše v 3/4-taktu. Obdržala je svoj sijajni slovesni korak, zaradi katerega se verjetno še vedno mnoge elitne plesne prireditve pričenjajo s polonezo (na primer dunajski Opernball).

Na plesiščih se je ob koncu 19. in na začetku 20. stoletja še vedno ohranil **galop** – ples v 2/4-taktu, ki predstavlja zgodnjo obliko polke. Navadno se je vsaka večja plesna prireditev končala z njim. Prav tako se na plesu niso izognili **mazurki**, ki se je uveljavila kot simbol poljskega ljudstva v boju za svobodo. Prvotno je bil to skupinski ples, pozneje pa so ga plesali v paru in je še danes priljubljen predvsem v Italiji. Polka je postala edini resni tekmeček valčku, ki ga je dinastija Strauss glasbeno opremila z vso izvirno eleganco in občutkom, tako da je ta ples postal znan kot pravi dunajski valček. Dolgo časa je bil levi obrat prepovedan, češ da je zaradi bližine plesalcev to nemoralno.

Ples je dobil pravo družabno vlogo v smislu plesanja ljudi za sprostitev, za splošno zadovoljstvo ali za zadovoljitev potreb po estetskem gibnem izražanju in se začel razvijati tudi v športni smeri. Okoli leta 1910 se je pojavila **džezovska glasba** in na osuplost starih baletnih mojstrov so se ljudje množično začeli obračati k njej. Tedanji plesni izraz je zasenčil nov slog – na pohodu je bil **fokstrot**. V vseh večjih evropskih mestih (Pariz, London, Dunaj, Berlin) so se začeli pojavljati plesi, ki so se v Evropo razširili iz Amerike. Bili so odsev značilnosti novega, Evropi manj znanega sveta in so predstavljali pravo osvežitev evropskim plesiščem. Tipični predstavniki so bili: **two step**, ki je nastal iz polke (odrekel se je poskokom, zadržal je le menjalni korak), **one step**, ples preprostih korakov in vrsta njegovih različic **bunny hug**, **judy walk**, **turkey trot**, **grizzly bear**. Drugi obliki one stepa sta bili še **castle walk** in **fish walk**; iz istega obdobja poznamo tudi **rag time** in **cake walk**. Na začetku stoletja se je pojavil **boston** (1903) – predhodnik angleškega valčka.

Okrog 1910. leta je valček še vedno kraljeval med plesi in v večernem programu 24 plesov jih je pogosto kar 18 pripadlo valčku. Leta 1910 je prišlo v Evropi prav zaradi valčka do nasprotovanj med starimi in mladimi plesnimi učitelji, predvsem zaradi načina, kako so inštrumentalisti interpretirali glasbo. Večinoma je valček ohranjal hiter tempo, po nekaterih plesnih šolah, zlasti v Londonu, so ga igrali počasneje. Ponekod se je ohranjal "**rotary waltz**", drugod pa so ga začeli povezovati z **bostonom**, ki je prišel iz Amerike. Pojavil se je v Parizu in se od tu razširil še v London, kjer je izpodrinil rotirajoči valček. Boston je triumfiral leta 1912. Predvsem je bil počasnejši, partnerja sta se držala na

"ameriški" način – bok na bok, ženska je bila na partnerjevi desni strani. Vsi trije koraki so bili enako dolgi, plesalo se je po celem stopalu, korak je največkrat zahteval dva udarca (šest taktov za celoten obrat). Poznali so "**double**" in "**triple**" boston ter "**royal**" boston, vendar je na naprednih plesiščih že 1914. leta rahlo tonil v pozabo.

Angleški ali počasni valček naj bi se po nekaterih razlagah razvil iz bostona, po drugih pa iz upočasnjene dunajskega valčka. Po 1. svetovni vojni so ga že leta 1918 ponovno obudili. Prvo organizirano tekmovanje v valčku je bilo leta 1912, od 1922. pa tekmovanja prirejajo vsako leto. Vsa Evropa ga je v počasnejši obliki z navdušenjem sprejela, ga vključila v prve tekmovalne programe (leta 1921 so standardizirali korake); 1927. leta se dokončno ločita dva valčka: dunajski in angleški – slednji je še danes pojem angleškega sloga plesanja.

Na začetku 20. stoletja je v Evropi zavladal **tango** – škandalozni, očarljivi, zanosni ples, ki izvira iz Argentine. Sprva se je naselil v Parizu 1907. leta, šele kasneje je preplaval tudi London. Zaradi svojega temperamenta in svojevrstne glasbe je hitro osvojil ves svet. Ples nasprotij s svojimi odrezavimi gibi na eni strani in s sentimentalno zadržanim gibanjem na drugi je povzročil modo in evforijo, vendar je za začetnike predstavljal pravo prekletstvo. Ples je sprožil val spotik, češ da je pohujšljiv. V družabni ples ga je preoblikoval takratni plesalec in komponist Camille de Rhy-nal; zmagovito leto tanga je 1912, ko je njegovo slavo ponesel v svet Rudolfo Valentino. Pred letom 1914 so ples imenovali **argentinski tango**, saj so do takrat plesali tako, kot so ples poznali v Montevideu in Buenos Airesu. Istega leta so Angleži (Victor Silvester) tango preoblikovali, ga standardizirali, razvili mnoge plesne figure, ki jih poznamo še danes, in ga po letu 1920 uvrstili med tekmovalne plesne. Ples je poln nasprotij, poleg trdote je obdržal tudi izredno mehko.

Oblačilna moda je v začetku 20. stoletja od žensk zahtevala opustitev steznika, poleg tega pa je bilo modno, da so se preoblačile po petkrat na dan. V modni hoji je prevladovala lahkotnost, pari so začeli "hoditi pod roko". Rokavice so bile sestavni del plesnih oblačil. Graciozni gibi rok, obratov, spogledljivost, priklanjanje – vse to je sodilo v čas romanticizma; pojavi se nova – **šimi**, **čarlston** in **tango moda**.

Pojav **džez** je sprožil povsem nova plesna iskanja. Prilaganje novi glasbi je vneslo kar nekaj zapletenosti v ritem, v plesne korake, po drugi strani pa je glasba vnesla v ples dodaten čustven naboj. Džez je improvizirana ameriška glasba, ki uporablja evropske inštrumente in med seboj povezuje prvine evropske harmonije, evropsko-afriške melodike ter afriško ritmiko. Za ples ostaja najpomembnejši prav ritem. Iz severne Anglije in Irske sta prišla **tap ples**, iz Južne Afrike **cake walk**. Pojavi se **bunny hug** – ena prvih oblik **džez**.

Na začetku 20. stoletja se pojavi **ragtime**, okoli 1910. leta mu je sledil **new orleans**.

Nov plesni slog je slonel na naravnem gibanju in zlasti **fokstrot** je 1914 prekinil z vladavino stare tehnike. Njegova najbližja predhodnika sta bila **horse trot** in **fish walk** iz leta 1913. Prve mesece je bil fokstrot ples "go as you wish, please", brez definiranih korakov, vendar se je gibanje nekako ustalilo po vzorcu: 4 počasni koraki (2 takta), 7 tekalnih korakov, nakar pritegneš desno nogo za levo na 8. korak. V letih od 1911 do 1914 se uveljavi **koračni fokstrot**, ki se je oblikoval iz one stepa in **ragtima**, ki ima značilen sinkopiran ritem, v tekoči počasni **fokstrot (slowfoks)**, po letu 1927 pa še v **hitri fokstrot (quickstep)**. Prvo tekmovalje v fokstrotu je bilo leta 1920.

V letih od 1910 do 1920 so začeli zavračati navzven obrnjena stopala in pet klasičnih baletnih pozicij, zagovarjali so paralelna stopala in naravno hojo. Zlasti mlajše generacije plesalcev so se zbirale v klubih in se uprle dotedanjemu okostenelemu plesanju, ki je še vedno slonelo na nekaterih načelih baletne tehnike. Razvoj je prinesel tudi novost v nasprotju s prejšnjimi obdobji, ko je veljalo, da moški v plesu vodi, ženska pa sledi.

Čas med obema vojnama

Prva svetovna vojna je razvoj plesa nekoliko zavrla, saj sta **boston** in **tango** skoraj utonila v pozabo, valček pa se je plesal v nekoliko upočasneni obliki.

Po vojni je Evropa sprejela (najprej Pariz in nato še London) prvi val plesov iz Amerike, Angleži pa so bili prvi, ki so nekatere plese toliko standardizirali, da so se lahko pojavila celo prva tekmovanja (okrog leta 1920). Skupaj z razvojem dvoran so se razvijali tudi plesni orkestri, kar je bilo za napredek družabnega plesa posebnega pomena. Še ena stvar v tem razsežnem spreminjanju je pomembna – pojavljanje posnete glasbe. Nov slog je bil opredeljen kot tesen telesni kontakt – "eno telo s štirimi nogami".

Po letu 1925 je Evropo preplaval nov val severnoameriških plesov v izvorni, nepredelani obliki: **čarlston**, **black bottom**

(1926), **blues** (1929), **shimmy**, **jazz**. Vsak med njimi je prinašal s seboj svoj slog oblačenja in svoj način gibanja, ki je za razliko od prvega vala ameriških plesov ostal nespremenjen. V nekaterih so prevladovali španski elementi, medtem ko so drugi (**rumba**) obdržali afriški vpliv. **Blues** je povzročil prvi pravi prelom, še večjo revolucijo pa je po letu 1925 predstavljal **čarlston**. **Blues** se je udomačil kot počasen, otožen ples, za katerega je značilno prestopanje z noge na nogo s tap korakom. Kot nov izziv in dražljaj je kmalu postal prava "norija". Učitelji so novost seveda sprejeli in jo kaj kmalu predrugačili oziroma spreobrili v hitri fokstrot, ki ni nikoli zamrl. Iz Anglije je 1937. leta prišel **lambeth walk**, s posebnim zaporedjem korakov – kot nekakšen skupinski ples in so ga plesali po vsem svetu.

Po letu 1930 po vseh svetovnih plesiščih zavladajo ognjeviti plesi Latinske Amerike: **Kube**, **Brazilije**, **Argentine**. V tem času se pojavijo popolnoma nove oblike družabnega plesa, ki so vnašale opojnost, igro in strast (**rumba**, **tango**, **samba**). **Samba** – brazilski ples, ki so ga včasih plesali ob obredih za zaklinjanje bogov tudi po več dni skupaj. Predhodnik je **batuque**, ki je predstavljal skupno ime za plese s tipičnim bočnim gibanjem. Iz **Brazilije** se je razširila **maxixa** in vnesla slikovitost in izraznost gibanja, valovanje in zvijanje telesa. **Samba** se je kot družabni ples prvič pojavila v Evropi leta 1924, prodrla pa je šele po letu 1948 s svojo poenostavljeno obliko. Danes **samba** v **Braziliji** predstavlja nacionalni ples, ki ga plešejo v mnogo oblikah: **samba del moro** (plešejo jo po cestah med karnevalom), **samba carioca** (izhaja iz **Ria de Janeira**), **baiao** (iz **Bahie**) itd.

Leta 1931 je imel na plesiščih, ki so sledila plesni modi, vodilno vlogo **beguine** – vrsta dokaj hitre **rumbe**, ki izvira z otoka **Martinique** in izhaja iz preoblikovanih cerkvenih pesmi; sledili so mu **mambo**, **bolero**, **quaracha** in **calypso**. **Rumba** sicer izvira iz **Afrike** (**Nigerija**), od koder so jo preko Španije zanesli na **Kubo**. V sebi nosi celo vrsto ritmov. Sprva se je plesala v obliki kvadrata (**danzon**), sledila ji je hitrejša oblika (**guaracha**), pozneje **beguin** in nato najpočasnejša oblika – **rumba bolero** ter **cuban rumba**, ki

Tango – korakanje

Tango – okret

Tango – počep

Tango – dvor

Prikaz korakov in položajev pri tangu v času med obema vojnama.
(Iz knjige: Dragan Matič: Kulturni utrip Ljubljanec med prvo svetovno vojno, Ljubljana, 1995.)

jo plešemo danes. Moč in raznoterost latinskoameriških plesov je bila izražena v glasbi, njeni ritmiki in nenavadnih inštrumentih, ki prav tako večinoma izvirajo iz Afrike. In inštrumenti, kot so claves, marakas, najrazličnejša tolkala, so dajali značilnost latinskoameriški glasbi in gibanju.

Beli glasbeniki so hoteli posnemati črnski slog igranja, kar jim seveda ni povsem uspelo; rodil se je diksilend (dixiland) – "beli" način "črnega" sloga new orleansa. Med letoma 1930 in 1940 je swing (swing) pomenil prvo prehodno obdobje k novim plesnim oblikam. S swingom ples ni bil več tako zavrt. Swing, džajv (djive), rokenrol (rock'n'roll) so doživeli mnogo interpretacij, kar je povzročilo napredek. V nasprotju s prejšnjim prepričanjem o "verodostojnosti" plesa je bilo plesalcem dovoljeno, da so v plesu uživali in odkrivali nove zvoke in ritme. Najprej se je pojavil bugi-vugi (boogie woogie) (1938) v harlemskih četrtih New Yorka, nato pa be-bop, jitterburg in džajv, ki smo mu pri nas rekli tržačan. Po letu 1940 so ga v Pariz zanesli ameriški vojaki, pozneje pa se je oblikoval v tekmovalni ples. Plesali so ga na tri načine: enojni (single time), dvojni (double time) ali trojni (rock'n'roll ali triple time).

KAKO SE JE PLESALO PRI NAS?

Pred 1. svetovno vojno

Pred 1. svetovno vojno so ples poučevali večinoma nemški in italijanski plesni mojstri. Novih plesov so se ljudje učili v raznih plesnih šolah in društvih. V Ljubljani so imeli plesne vaje v Narodnem domu (navadno ob nedeljah popoldne), pri "Maliču", kjer je že leta 1902 na zasebni plesni pouk v velikem salonu vabil Giulio Morterra. Vodil je še ples v Kazini, pozneje pa vaje v Unionu.

Edini znani slovenski plesni mojster pred prvo svetovno vojno je bil Tržačan Ivan Umek. Plesne vaje so potekale

največ znotraj raznih društev, in sicer celo leto s sklepnim delom februarja ali marca, ko so navadno pripravili plesni venček. Plesne vaje so potekale ob spremljavi pianista ali celo majhnega orkestra, včasih pa so plesali na glasbo, ki je prihajala iz gramofona. Obiskovalci plesnih vaj so navadno plačali samo plesnega mojstra.

Damjan Ovsec v knjigi *Oris družabnega življenja v Ljubljani* piše, da so premožnejše in imenitnejše družine prirejale "hausbale", kamor so kar ustno vabili prijatelje, razen če je šlo za eleganten odprt ples, na katerega so vabili s posebnimi vabili. Ti plesi so bili navadno v predpustnem času, ob raznih proslavah ali pa so jih pripravljali zgolj zaradi potrebe po družabnih snidenjih.

"Kakih dvajset do trideset gostov se je pripeljalo s kočijami v najboljših oblekah (ženske v elegantnih večernih toaletah, krojenih po zadnji modi, s kožuhovino in dodatki nakita, moški v frakih z belimi telovniki in cilindrom, belimi kožnimi rokavicami, površnikom). Igral je najet orkester. Seveda je bila čast prisostvovati takemu plesu." (Ovsec 1979)

"Hausbali" so se med slovenskimi meščani močno razmahnili po prvi svetovni vojni in so bili zlasti v modi v tridesetih letih. Javni plesi pred 1. svetovno vojno in tudi po njej so bili največ v predpustnem času, prirejala pa so jih številna društva, zlasti sokolska so imela velik delež pri organiziranju zabav s plesom. Plesi so bili elitni (za posebej vabljenе meščane), navadni (javni) in ljudski (razne veselice). Eden takih elitnih plesov je bila črno-bela reduta, ki je potekala navadno v kazinski ali unionski dvorani, na Taboru in v Narodnem domu. Ples je zahteval gala obleko v belo-črni barvi, pri čemer so bili mlajši navadno oblečeni v belo. Imeli so tudi masko, ki so jo morali ob polnoči obvezno sneti.

D. Ovsec piše: *"Gospodje so stali na sredi dvorane pred začetkom plesa in tudi med njim. To je bil "herninzel" (nem. Her-*

reninsel – otok gospodov). Plesalo se je okoli njih, vedno v krogu. Mlajše ženske so prihajale vedno v spremstvu in moški so lahko prisledli le k ženskam s spremstvom, če so "garde-dame" dovolile. Le-te so bile skoraj vedno mame. Moški so lahko plesalko povabili na malinovec, sok ali kavo. To se je dobilo v sosednjih prostorih, kjer so se navadno zadrževali predvsem kadilci. Ženska ni praviloma smela odbiti nobenega plesa. Ples se je začel okoli osme ure zvečer, otvorili so ga s trobentami ali fanfarami, po prvi vojni pa zaplesali najprej polonezo, kraljevo kolo, potem pa valček, kot je bilo v navadi prej." (Ovsec 1979)

Na predpustnih zabavah se je zbralo tudi do tisoč in več ljudi. O 3. planinskem plesu 2. februarja 1907 je bilo zapisano: "Društvo je popolnoma razprodalo vstopnice. Tolika množica se še nikoli ni zbrala v Ljubljani na nobeni predpustni zabavi. Število obiskovalcev je znašalo okoli tisoč osemsto ... Dasi je bilo vse natlačeno polno, se je vendar razvila živahna plesna zabava v najlepšem redu. Ples je vodil g. Lovro Sancin, poštni uradnik z Jesenic. Prvo četvorko je plesalo 192 parov." (Ovsec 1979)

Vse plesne so lahko z galerij, kjer so seveda bile, opazovali gledalci. Na venčkih, maturantskih in drugih plesih je bilo v navadi pripenjati soplesalcem kotiljone (fr. cotillon – spodnje krilo; vrsta plesa z obdarovanjem partnerjev s šopki, trakovi ipd.). Glavnemu, najljubšemu plesalcu je plesalka navadno dala največji kotiljon, v zameno pa je dobila šopek rož ali nagelj. Veliki kotiljoni so bili rezervirani za četvorko. Med enim in drugim plesom so bile okoli dvorane promenade dam in gospodov. Gospodje niso nikdar smeli sleči suknjiča, zato so imeli nekateri s seboj kar rezervni ovratnik, ki so ga zamenjali, ko so prvega premočili. Ženske so imele majhne pahljače in plesni red, za vpisovanje plesalcev.

Znani plesi so bili tudi na miklavževo z Miklavžem, angeli in parklji. Udeleženci so prinesli s seboj darila in se obdarovali. Seveda pa so bili znani plesi na silvestrovo in še v prvih dneh januarja.

Po prvi svetovni vojni

Po letu 1920 je bilo za ples zlasti v Ljubljani veliko zanimanje. 8. 2. 1923 je bil ustanovljen prvi "Klub plesovodij Ljubljana". Poučevanje je pričel Adolf Jenko, ki je 1924. leta končal svoje šolanje v Parizu na Academie Royale de Danse. Mojster Jenko velja za pionirja slovenske plesne vzgoje, tekmovalnega plesa in celotne plesne kulture več generacij zapored in je nedvomno nestor plesa v naši deželi. 16. 5. 1933 je bil v Ljubljani ustanovljen prvi "Plesno športni klub – PŠK".

Leta 1934 je svoje delo začel mojster Ludvik Simončič, ki je večinoma deloval na območju Štajerske, zlasti v Mariboru, pot pa ga je zanesla tudi v Ljubljano in Celje. Oba ugledna in spoštovana plesna mojstra sta navezovala stike s svetovnimi prestolnicami in vneto prinašala plesne novosti k nam. Bila sta tudi uspešna trenerja.

Prvo plesno tekmovanje je bilo organizirano v unionski dvorani v Ljubljani že leta 1927. Tega leta je mojster Jenko

Iz članka o "poskakovalnem plesu" v Ameriki, ki je bil objavljen v februarški številki revije Žena in dom leta 1939.

odprl plesno šolo v dvorani Kazine in postal prvi profesionalni plesni učitelj.

Plesne prireditve so potekale v Unionu, Kazini, Zvezdi, na Taboru, v hotelu Tivoli, v Emoni; plesi so bili tudi v raznih gostilnah in društvih. Akademski športni klub jih je prirejal v Trgovskem domu, sokolska društva pa v svojih domovih. Arena (na prostoru za Narodnim domom) je bila med obema vojnama zelo popularno plesišče, še posebej pa se je po plesih odlikoval Narodni dom, kjer so poleg ostalega zelo slovele maškarade. Jenkov oglas iz Slovenskega naroda oktobra 1928, vabi na "elitne plesne družabne večere, ki se bodo vršili redno vsako sredo ob 8. uri zvečer v balkonski dvorani Kazine za zaključeno družbo vabljenih" (Ovsec 1979).

Prirejali so tudi različne društvene plesne; najbolj znani so bili lovski in planinski ples, pa veliki tehnični ples, po prvi vojni elitni bančni ples, elitni trgovski ples, novinarski, juridični, tehniški, medicinski, slovanski, akademski, maturantski itd.; sezono pa je sklenil "najekskluzivnejši" – ples Kraljevega avtomobilskega kluba.

Adolf Jenko in Ludvik Simončič sta že pred drugo svetovno vojno vzgajala prve tekmovalne pare, ki so uspešno zastopali Slovenijo v tujini. Prvo uradno prvenstvo za prvaka Dravske banovine je bilo leta 1930. Zmagala sta Stane Seunig in Elza Stojkovič, ki sta osvojila naslov še štirikrat (1931–1934). Leta 1935 je zmagal Stane Seunig skupaj z grofico Baugartner. Vital Seunig in Hinterschlagerjeva sta bila prvaka leta 1936, Hans Kenda in Rija Roger pa leta 1937. Bratoma je sledil tudi Marjan Seunig z ženo Fini, ki je osvojil naslov v letih 1938, 1939 in 1940, po kulturnem molku pa še v letih 1947, 1948 in 1949.

LITERATURA

Ovsec, Damjan
1979 Oris družabnega življenja v Ljubljani. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

Zagorc, Meta
2001 Ples – družabnost, šport, umetnost. Ljubljana: Domus.